

Uredništvo:

Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI**DNEVNIK****Upravištvo:**

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-ogorske dežele:

celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28—

za vse druge dežele i. Ameriko K 30—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglese (inzerate) se plačuje od čveterostopne petit vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.

Posamezna števil. stane 10 h.

Štev. 197.

Telefonska številka 65.

Celje, v pondeljek, dne 30. avgusta 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Učenci slovenske kmetijske šole v Št. Jurju ob J. ž.

(Dopis.)

„Narodni Dnevnik“ št. 189 z dne 20. avg. obvešča naše kmetijske gospodarje o otvoritvi slovenske kmetijske šole v Št. Jurju ob J. ž., katera se ima izvršiti še to jesen, 15. oktobra. V isti novici je rečeno, da slovenskim kmečkim sinovom ne bode več treba zahajati v Grottenhof in Maribor, da si pridobijo solidno znanje za vodstvo poznejšega gospodarstva. Navedeni so tudi predmeti, ki se bodo v novi kmetijski šoli predavali. Ti so: živinoreja, mlekarstvo, travništvo, poljedelstvo, sadjarstvo in gospodarstvo. V isti (dopisani nam Op. uredn.) novici je tudi povedano, da bode „Narodni Dnevnik“ v št. 190 z dne 21. avg. objavil uradni razglas o otvoritvi šole in o sprejemu učencev. Ta razglas leži pred menoj. Vidim pa na svojo žalost, da je g. pisatelj omenjene novice sicer pozabil omeniti gozdarstvo, ki stoji v uradnem načrtu, ali da je pa uradni razglas izpustil gospodarstvo („Betriebslehre“), kar bo gotovo odgovarjalo resnici in to je slabo. Gospodarstvo kot tako je v isti meri važen predmet ko vsi drugi in zato je ne le želeli, ampak resno zahtevati, da se merodajni krogi in to so naši deželnozborski poslanci v prvi vrsti, z vso resnostjo potegnejo za to, da se bode predavalo poleg uradno naštetih predmetov tudi „gospodarstvo“. Saj ni izključena možnost nikjer, da bi se ne popravilo, kar se z lahkoto da popravi.

Na svoje največje začudenje pa ne najdem (vkljub tozadevnim svoječasnim resnim opominom v „Domovini“) med predmeti, kateri se bodo predavali na novi šoli, vinarstva, to je, vinogradništva in kletarstva. Ta dva predmeta sta vendar za slov. Štajer najvažnejša, četudi ne znabiti za Št. Jur in bližnjo okolico. (Pa tudi tam se dobe vinogradi, vinorodni šmarski okraj pa ni daleč. Op. uredn.) Ali naj zahajajo sinovi naših vinogradnikov, vinskih trgovcev, gostilničarjev tudi še v bodoče v nemško vinarstvo šolo v Maribor, da se tam priučijo vinogradstvu in kletarstvu? Ali naj bodo navezani v ta namen na takozvane deželne viničarske tečaje v Skalah, Mariboru, Ptuj in Gornji Radgoni? Kolikor morem soditi po udeležencih teh tečajev, se tam pač goji v zdatni meri nemškutarstvo, udeležence pa se smatra za slaboplačane delavce ne pa za učence. Udeleženci takih tečajev opravljajo v praktičnem poslu vsako delo kot nekaki živi stroji, kot nekaki motorji v človeški podobi, brez pravega razuma in duševnega razmotrivanja. To pa nikakor ni prav. Bodoči slovenski kmetovalec, ki se je izučil na kmetijski šoli 6 predmetov teoretično in praktično, se mora izučiti tudi vinarstva in kletarstva teoretično in praktično, kar pa nikakor ne gre na kakem viničarskem tečaju. Pohajanje kmetijske šole in še zaradi vinarstva

viničarskega tečaja pa tudi iz drugih jasnih razlogov ni mogoče.

V navedeni novici „Nar. Dnev.“ je dalje rečeno: „Tem potom opozarjamo naše vrlo učiteljstvo, dijaštvo, sploh vse, kar se čuti zavednega, da vspodbuja kmetovalce k strokovni izobrazbi. Razviti bi se morala bujna agitacija v to svrhu, da tudi nasprotniki uvidijo, kako potrebna nam je bila taka narodna šola.“ Iz teh dveh stavkov mora pač sleherni čitatelj posneti, da se gre novi kmetijski šoli za kolikor mogoče veliko število učencev. Prav tako. Vendar pa moram kot star in v kmetijskem šolstvu izkušen kmetovalec naglašati, da zaželjeni glavni uspeh novega zavoda, namreč kmetijski napredek ni odvisen v prvi vrsti od množine temveč od kakovosti učencev. Kaj hočem s tem reči? Nič drugega kot to, da četudi šteje zavod še toliko in toliko gojencev, ki niso za nauk sposobni in dostopni, ki nadalje tudi ne nameravajo kedaj na domači grudi sami gospodariti. Je cilj zavoda nedosežen. (Glej tozadevna izvajanja gosp. kletarskega nadzornika Belleta v „Zadruhi“, letnik 1908, ki se s tem mnenjem popolnoma krijejo.) Le tedaj, ako bodo bivši gojenci nove kmetijske šole postali doma samostojni gospodarji, se bodo nanki šole širili po deželi. Kajti taki bodoči gospodarji se že učijo predmetov v veseli in ponosni zavesti, da bodo kedaj vse to mogli praktično porabiti; že v šoli delajo načrte za svoje bodoče gospodarstvo. Ko pride tak učenec po dovršenih naukih domov, se loti lahko uresničenja svojih načrtov, ker ima očeta — seveda ako ni ta pristni klerikalni narodnjak — ki razpolaga z denarnimi sredstvi in ki je ponosen na to, da so mu vzgojili v kmetijski šoli naobraženega sina, kateri se ve lotiti koristnih poboljškov v gospodarstvu. Mogoče — posebno pri nas — je seveda oni slučaj, da očetje v svojem narodnjakstvu ne bodo dovoljevali sinu, dokler so sami gospodarji, kakih „novotarji“; v takem slučaju pa bode vsaj sin očeta pri delu podpiral in pričel po lastnih nazorih gospodariti, ko postane samostojen. V nobenem slučaju pa ni priporočati, da bi obiskovali zavod fantje, od katerih ni pričakovati, da bi postali kedaj samostojni gospodarji; iz takih obiskovalcev kmetijskih šol se rekrutirajo pred vojaščino uslužbenci pri večjih gospodarstvih, po vojaščini pa navadno različni državni uslužbenci, kakor finančni pazniki, dacarji, železničarji, orožniki itd. Kmetijska šola pa gotove ne more imeti namena, da bi vzgajala za državo te uslužbence! Resnico teh besed nas nče bridke skušnje na slovenskih in nemških kmetijskih šolah — zato se pri svoji novi težki pridobljeni slovenski kmetijski šoli tega po možnosti ogiblamo! Naj bi se na to oziralo tudi pri agitaciji za obisk, da nam bode ta zavod res vzgojeval dobre in pridne slovenske gospodarje najtrdnejšo podporo in stebel naroda.

Politična kronika.

v Češki klerikalci so sklenili, kakor smo poročali, da se udeležijo nemškega klerikalnega ali kakor se pravi lepše, katoliškega shoda na Dunaju. Iz vzrokov, ki so široki javnosti nerazumljivi, a vsakomur kdor pozna črno internacionalno gardo, lahko umevni, so zavrgli prejšnji svoj sklep, da ne pojdejo na Dunaj. „Vidensky Dennik“ k temu trpko pripominja: „Tej stranki so vse muke in stiske nižjeavstr. Čehov prazen dim. Do njih ušes ne prodrejo bolestni kriki zasledovanih, ob pravico, narodnost, čast in vero oropanih stotisočev čeških katolikov na Nižjem Avstrijskem. Češki katoliki pojdejo torej na splošni shod avstr. katolikov na Dunaju, da bi se mogli pokloniti nasilnikom, germanizatorjem, škofu dr. Maršalu, Luegerju in Lichtensteinu. Pojdejo na Dunaj brez ozira na to, kako surovo dunajski mogotci in glavni aranžerji shoda preganjajo češke duhovnike, češko deco in češke someščane. Slovenski klerikalci so sklenili, da ne gredo na Dunaj. Ne morda zaradi tega, ker so Lueger in njegovi trabanti, kateri so že navzlic njihovemu slavofobstvu slovesno sprejemali v Ljubljani in jih proslavljali v svojem časopisju, strupeni sovražniki Slovencev, temveč ker jim hočejo prekrizati egoistične stankarske načrte. „Slovenec“ poroča, da hočejo ljublj. klerikalci razpravljati na nekaki „narodno-obrambni“ anketi v Ljubljani o položaju Slovencev v Gradcu. Konstatiramo, da sobili klerikalci na Slovenskem pred domačim prepirom z graškimi klerikalnimi vsenemci za vse pritožbe o slabem stanju graških Slovencev gluhi in slepi, da še registrirali niso vsega tega, kar sedaj kot lastne naklepe za rešitev graških Slovencev prodajajo, a je že vse to nasvetovalo pred letom in več štaj. napredno časopisje. Ne dvomimo tudi, da bode vseklerikalno narodno navdušenje proči, kakor hitro se nasmehneta Lueger in Bielohlawek Šusteršiču in Kreku ter ju sprejmeta zopet v milost.

v „Narodno vprašanje in socijalizem“. Pod tem naslovom priobčuje „Rdeči Prapor“ članek, v katerem se zavzema glede narodnostnega vprašanja za osebnostno načelo, to je, da se organizira vsak narod tako, da obsega brez ozira na ozemlje vse člane. Kakor smo že javili, se vrši prvi dni septembra v Pragi shod češke soc. demokracije, na katerem se bode razpravljalo o narodnostnem vprašanju. Zanimivo bode, ali se sprejme osebnostno ali teritorialno načelo (t. j. da se vsakemu narodu določi ozemlje, na katerem je avtonomen).

v Poljska ekskurzija v Ljubljano. 23. sept. pride v Ljubljano neko društvo (seveda klerikalnih) poljskih akademikov. „Slovenec“ je priobčil že sedaj tem akademikom pozdrav, v katerem izvaja, da imajo Poljaki do nas Slovencev veliko večje simpatije ko do

Čehov, ker imamo mi Slovenci več idealnega poleta, dočim se očita Čehom po pravici materijalizem in kramarstvo. „Nar. listy“ k temu fino dostavljajo: „Bilo bi nam v pospeševanje skupnih stikov jako drago, ako bi nam i Poljaki i Slovenci razložili, zakaj nam očitajo materijalizem in kramarstvo. Nam je to nekaj docela novega in zdi se nam, da ni bilo mišljeno kot kompliment za nas. Ako se nam odkritosrčno pove, v čem obstoji le naše kramarstvo in v čem se izraža naša kramarska metoda, se bomo potradili, če spoznamo, da je očitke opravičen, da očistimo češki karakter te pege.“ Sicer pa je stvar zelo priprosta: slovensko-klerikalne (ne slovenske!) simpatije do poljskih šlahčičev obstoje samo v tem, da so oboji, slovenski in poljski klerikalci, verni sluge Rima in podporniki nemškega vladnega sistema v Avstriji. Izjeme le potrjujejo pravilo.

Drobne politične novice.

v Čiščenje turške armade Mladoturki „čistijo“ sedaj armado, to se pravi odstavljajo mnoge častnike, kateri so poprej le vsled protekcije došli do visokih mest. To je vzbudilo seveda veliko razdraženosti med prizadetimi častniki, ki so si ustanovili več tajnih zarotniških klubov proti mladoturkom. Vodjo jednega takega kluba, majorja Hassan al Magana so ujeli in vrgli v ječo.

v Demisija grškega ministrsk. predsednika. Grški ministrski predsednik Rhallis je odstopil. Povzročilo bode njegov odstop nasprotstvo nacionalistov, kateri so ga dolžili, da v Krečanskem vprašanju ni dovolj energično nastopil. — Pred nekaj dnevi tudi ni hotel sprejeti odposlanstva častnikov marine in armade na suhem, kateri so mu hoteli izročiti memorandum o svojih zahtevah. Sedaj se boji grška vlada demonstracije častnikov.

v Češki klerikalci na dunajskem katoliškem shodu. — Brnski češkokerikalni „Hlas“ odločno zatrjuje da se češki klerikalci na Moravskem ne udeležijo shoda avstr. katolikov na Dunaju. „Ako praški „Čech“ kaj drugega piše, je to njegova stvar. V našem imenu nima pravice govoriti“, pravi „Hlas“. Potemtakem nameravajo iti na Dunaj samo klerikalci s kraljevine Češke.

v Občinske volitve v Zagrebu. Ker se je stranka dr. Mileta Starčevića, ki se je odcepila od frankovcev, združila s koalicijo, si stojte sedaj pri obč. volitvah nasproti 3 stranke: magjaroni, frankovci in koalicijonaši. V 1. razr. utegnejo zmagati magjaroni, v 2. in 3. pa koalicijonaši. Ako se združijo frankovci z magjaroni, utegne koalicija v 3. razr. doživeti poraz.

Dnevna kronika.

d † Dr. Fran Vrbanić. „Pred njegovim odrom stoji danes razžaloščen Hrvatska, kateri je s svojim neumornim, poštenim in vstrajnim delom služil do konca življenja, vedno med prvimi in najboljšimi. Razžaloščen stoji hrvatski

in srbski narod, ker on je istotako dosledno, kakor druge svoje misli, zastopal misel sporazuma in jedinstva s Srbi. Vsakdo, ki ga je poznal, je vedel, da mu je ravno ta misel globoko bila vsajena v srce in da jo je propovedoval z iskrenim prepričanjem, na katerem tudi najbolj ljuti napadi niso mogli ničesar spremeniti. On je s to idejo na ustih gotovo tudi umrl. Na svojem zadnjem shodu, ki ga je imel v Varaždinu, je najstrožje nastopil proti veleizdajskemu procesu, obsodil ga je in priporočal vzdržanje sloge in sporazuma s Srbi z onimi toplimi besedami, ki so bile svojstveni izraz njegovega prepričanja. Te besede — kdo more pozabiti na njihovo silo, ko so udarjale na upravne in politične grehe Khuenove? Te besede so vedno bile stvarne in polne vsebine, imele so zvok kladiiva. Danes so zavrle. Vsi občutimo, kako nam bodo še mnogokrat manjkale. Tako „Pokret“ 27. t. m. kratko karakterizira umrlega velika: Bil je konzervativec skozinsko, a ves narod ga je smatral za svojega. Imel je v javnem življenju svoje stalno odrejeno mesto, brez zveze s katerokoli stranko. Malo pozna javnost tako izrazitih, konzekventnih ljudi. Njegov konservativizem je bil sistem. Ni mu bilo za fraze, ampak za delo; delal je neumorno vstrajno in odločno. Bil je vedno ob strani opozicije. Bil je pa nasprotnik pravaštva, ki je je smatral za nezrel pojav. Njegov ideal je bil: Z narodnim duhom prožeta vladina stranka. Hotel je resno, odločno politiko, a politiko praktično: avtonomno hrvatsko politiko. Njegovo mnenje je bilo, da bi se imel spor med jedinstveno madžarsko državo in hrvatsko politično individualnostjo rešiti na jezikovnem polju. S pogledom kulturnega človeka je zrl na razvoj hrvatskega naroda in Hrvatske in je pojmlil važnost kulturnega dela. Na tem polju je delal mnogo in vstrajno, kot strokovnjak, kot učenjak. Proučeval je narodno življenje v številkah, odpiral je Hrvatom oči na fakične, realne razmere, na pogoje obstanka in napredka in na vzroke narodnega propadanja. Sredi viharjih političnih bojov je on na podlagi statističnih podatkov podal grozno sliko padanja hrvatskega naroda. Vsa važnost gospodarskega, socialnega in kulturnega dela je živo stopila pred oči vsakemu rodoljubu pred strašnimi Vrbaničevimi številkami. Dal je novo podlago za gledanje na življenje naroda.

Prvi in edini je podal dr. Vrbanič solidno, realno in znanstveno kritiko finančnih odnosov Hrvatske proti Ogrski. Ta kritika je bila uničujoča. To je največje Vrbaničevo delo. Bil je največji hrvatski finančier in največja avtoriteta v finančnih vprašanjih. Ko je v saboru v Zagrebi ali v Pešti govoril o teh vprašanjih, je napravil na vsakogar najboljši utis.

Rojen je bil l. 1847. v Gospiču. Oče mu je bil državni uradnik. Leta 1858. se je preselil v Zagreb. Tu je študiral mladi Fran gimnazijo, potem pa (l. 1866.) pravno akademijo v Zagrebu. Mnogo jo občeval z dr. Ljud. Gajem in njegovimi sinovi. L. 1870 se je po dal na vseučilišče na Dunaj, kjer je bil l. 1872. promoviran za doktorja prava. Stopil je v službo pri deželni vladi, a že l. 1873 je bil imenovan na pravni akademiji za namestnega učitelja za trgovsko in menično pravo. L. 1874 je bil imenovan za izvanrednega profesorja statistike ter meničnega in trgovskega prava, leta 1876. pa za rednega profesorja. Pri spopolnitvi zagrebskega vseučilišča je imel odločilno vlogo. L. 1877. je prvič stopil na politično poprišče in je bil izbran v virovskem okraju za narodnega zastopnika kot kandidat opozicije proti vladnemu kandidatu. Bil je odločen pristaš „Obzora“. V saboru je imel mnogo sijajnih govorov, ki so jih občudovali prijatelji in nasprotniki zaradi železne logike in realnega razumevanja položaja. Fraze je iz dna duše sovražil. Pozneje je bil še večkrat izvoljen kot kandidat opozicije, poslednjič l. 1906. in 1908. v Varaždinu. Bil je tudi ponovno član mestnega zastopa v Zagrebu. Spisal je nešteto manjših in večjih spisov iz svoje stroke, izdal mnogo knjig, vse strogo znanstvenega značaja. Pri vsem književnem in političnem delu mu je bil cilj, kakor pravi sam: „da zavlada poštenje, značajnost in iskreno, neumorno in nesebično delo, ki ide za srečo naroda.“

Velikemu sinu bratske Hrvatske kličemo tudi mi: Slava njegovemu spominu!

d Moderni papež. Sedajni papež se je te dni prvič vozil z avtomobilom. Ta vožnja mu je bila tako všeč, da je obljubil, da se bo še vozil v avtomobilu.

d Vaje v Južni Dalmaciji. O poročilih, katera so prinesli razni časniki in po katerih je bilo radi napornih vaj dosti obolelih in celo nekaj mrtvih med vojaštvom, javlja sedaj uradna vest, da so bila ona pretirana. Res je le, da je bilo pri vseh četah več bolnih kakor sicer in da je umrl eden domobranec za solnčarico.

d Iz ljubezni do matere je v Zabodnu umoril svojega očeta štirinajstletni Kalniczuk. Oče je bil znan pijanec in ko je prišel domu, je svojo ženo vedno hudo pretepaval. Pred dnevi je bil zopet prišel pijan domu; tu je svoje mučil in ženi je z zobmi grizel meso s telesa. Njegov štirinajstletni sin se je tako razljutil, da ga je mahnil s sekuro po glavi, nakar jo je pustil v lobanji in se oglašil policiji.

d Patvoritelji tisočakov. Žandarmerija je zaprla v Mezö-Kovaczha na Ogrskem štiri osebe, ki so patvarjale in spravljale v promet bankovce po tisoč kron.

d Rafiniran slepar. Po dunajskih ulicah se vozi baje že nekaj tednov neki slepar z malim vozekom. Tu pa tam postoji in zanese mal zavoj v hišo, katerega odda tam slugi, kuharici ali komu že, rekoč, da je to naročila gospoda. Stvar seveda ni draga in on si da izročiti po kako krono. Na to odide. Ko pa razvijejo zavoj, najdejo v njem le nekaj sadrinega praha. Ker dela slepar en gros, precej zasluži.

d Tega nismo vajeni. Jutri namestavajo dunajski Čehi izleteti na Gornje Štajersko. Šli bodo v Admont, Hallstatt, Ischl, Solnograd, Linec in na Dunaj nazaj. Pri tej priliki poziva „Tagespost“ Nemce, da naj pustijo raje Čeha pri miru. Enkrat hujskanje, enkrat pomirjevanje, to seveda le na videz.

d Mednarodni shod zdravnikov v Budimpešti, katerega se je udeležilo nad 4000 zdravnikov, je bil odprt v soboto. Skoro vse vlade so poslale zastopnike. Avstrija viteza dr. Habellerja, prof. Eschericha in prof. Wagnerja viteza Jauregga. Razven tega so došli odposlanci mnogih medicinskih fakultet iz Evrope in Amerike.

d Reški rop. Mati in sestra roparja Spektorja ste bili prijete v Černovicah, od koder ste mislili potovati v Pariz. Smi se, da je Spektor v Parizu.

d Falzificiranje zapisnika. Odgovorni urednik „Obzora“ Gršković je bil na sobotni razpravi vključ v temu, da je njegov zagovornik dr. Hinković popolnoma jasno dokazal, da je dr. Košutič res ponaredil zapisnik, obsojen radi razžaljenja časti na tri mesece zapora odnosno 900 K globe in na plačilo vseh tožnih stroškov.

Štajerske novice.

o Resen poziv našim deželnim poslancem. V „Dnevniku“ št. 188. z dne 19. avg. t. l. se je opozorilo naše poslance, osobito pa dež. odbornika g. Robiča, da zastavijo svoj upliv v zadevi glede nameščenja dež. potovalnega učitelja za vino- in sadjerejo, katero je doslej upravljal kletarski nadzornik g. Belle. Važnost te službe zahteva, da se ista v slučaju popolnitve od dež. odbora običajnim načinom razpiše. — Nam sadje- in vinorejcem v prizadetih krajih se gre za to, da dobimo večšaka v tej stroki, ki je zajedno tudi popolnoma več slovenščine. Kakor se je že povdarjalo, imamo za to mesto dokaj prav sposobnih in priljubljenih možstrokovnjakov, kateri bi se sigurno potegovali za omenjeno službo. Imenovanje potovalnega učitelja brez razpisa, bi morali smatrati za nekako nepostavnost in preziranje naših želj, čemur hočemo priti v okom s pravočasno opozoritvijo merodajnih činiteljev, osobito pa našega dež. odbornika g. Robiča. Da bi g. Pirstinger postal Belletov na-

slednik, je neverjetno in se tudi mi vino- in sadjerejci, za koje pride to mesto potovalnega učitelja v prvi vrsti v poštev, odločno protivimo z neomahljivo zahtevo, da se omenjena služba normalnim potom razpiše.

o Še resignacija Woschnagga! V nemškem taboru čim dalje bolj smrdi. Ljudem se oči odpirajo, da je Woschnagga vrgla res celjska klika, ki se mu dobrika, in ne Aistrich. Vprašanje, zakaj Woschnagga ni zastopal nobeden izmed 4 celjskih nemških odvetnikov, ampak mariborski dr. Mravlag, se ne more drugače rešiti, nego da so Celjani Woschnagga že takrat hrbet obrnili in ga izročili na milost in nemilost famoznemu dr. Mravlagu. Kako hinavsko je postopanje Celjanov, se vidi tudi iz dejstva, da v „Deutsche Wacht“ Woschnagga zagovarjajo in lažljivo branijo, v „Neue Fr. Presse“ pa poročajo resnici primerno, da so pričeli Woschnaggovo odpadništvo izrecno dokazale. In še več! Pisma o odložitvi mandata Woschnagg niti ni sam sestavil! Pozivamo nemško društvo, naj se izjavi, ali ni v resnici pravi vzrok Woschnaggovega pisma dejstvo, da imajo nemški poslanci 2. sept. shod in da so se hoteli Woschnagga otresti, da bi ga ne bilo treba vabiti na shod? To je nemška odkritosrčnost in zvestoba! Tudi tega ne bodo Ambroschitzevi ljudje zatajili, da je Woschnagg sam ogorčeno napadel celjskega Stigerja, ker je njegova Nemcu dana zaščitnica vzrok, da se je Woschnaggovo odpadništvo sodno izkazalo. In kdo je dr. Ambroschitz, ki hoče na ta način poslanec postati? Njegov oče je bil okrajni šolski nadzornik slovenskih šol v celjskem okraju in član slov. društva. Otonova sestra je pa hodila v slovensko šolo šolskih sester v Celju. Živela celjska nemška pristnost in značajnost!

„Križa v odpadništvu“ — „Škandal za škandalom“. Profesor in poslanec dr. K. Verstovšek nam z ozirom na naše sestavke pod zgornjimi naslovi pošilja sledeči popravek: „Ni res, da bi jaz bil kedaj posredoval v katerikoli reči Woschnagg-Aistrichove zadeve pri listih „Straža“ in „Slov. Gospodar“, temveč res je, da nisem imel v tej zadevi niti z Woschnaggom niti z liststoma nobene zveze“. — Dodatno k temu popravku si pa dovoljujemo gospoda dr. Verstovška najuljudnejše prositi, naj le bolj jasno govori in naj se nič ne sklicuje na kako zadevo, ampak naj pove, ali je imel s Hans Woschnaggom kako politično konferenco ali je ni imel. To tangira njegovo čast, zato — prosimo jasnosti!

o „Ich habe keine Gefühle für Sie“. — Predstojnika obrtne oblasti v Celju dr. Ambroschitz besede! Tako je nahlulil celjskega obrtnika pred malo dnevi. Torej po občutkih deli ta gospod pravico. Tak človek spada v norišnico.

o Biskup dr. Šarlič iz Bosne je počastil s svojim obiskom Celje. Zatekel se je k očetom lazaristom v Celje, da se v zatišju samostanskem potrdi v dobrem.

d Pri hotelu „Post“ v Celju so položili nov trotoar, o kojem so večaki že prej vedeli, da bo za nič. Vsak dan se kak konj ponesreči in v soboto bi bilo skoro zapadlo človeško življenje. Zdivjala sta dva konja in malo da nista pohodila nekega kolesarja. Pa celjski očetje imajo vse druge skrbi, kako bi torej mogli vzdrževati red.

o C. kr. okrožno sodišče celjsko vprašamo prav ponižno, če se mu še res ne zdi vredno, si nabaviti slovenskih formularov, na katerih bi nam javilo ob priložnosti vzroke zaplenitve? Vrag vedi, kaj mora to neki biti! V

Celju izhajata dva slovenska lista, ki sta lahko vsak trenutek zaplenjena, pa uredništvo nikoli ne dobi slovenskega pojasnila. Dobimo vedno nemški „Erkenntnis“, očitvidno mesto uredništva „Deutsche Wacht“, ki najbrže niti ne ve za nja. Quousque tandem?

v Seja pol. društva „Naprej“. Danes ob šestih zvečer važna seja polit. društva „Naprej“ v pisarni dr. Sernečevi. Udeležba vseh, odbornikov potrebna!

o Štajerčevi kmetski kolendar za leto 1910. priporočata „Deutsche Wacht“ in „Marburger Zeitung“. — Torej pozor pred njim.

o Tolovajstva krog Celja. Gosp. Florijan Šribar, kovač v Gaberju, se je vračal včeraj po temi z veselice iz Vojnika domu. Ko pride do Wobnerja, padeta iz koruze dva strela. Pogumni Šribar gre v kornuzo pogledat. A slabo je naletel. Napadejo ga štirje moški, ga vržejo na tla, ga „malo“ prerahljajo in mu še slednjič preiščejo žepe. Napadeni trdi, da so bili bolje oblečeni in misli, da je bil napad kate-remukoli Slovincu, vračajočemu se domu, namenjen.

v Včerašnja narodna slavnost v Vojniku je pa bila po večih letih zopet ena lepših in večjih prireditiv v naši „Paradeški“. — Udeležba iz Vojnika je bila letos že večja, ko prejšnja leta, naši sosede iz Šmartna in Nove cerkve in Celja nas tudi tokrat niso pozabili. Pohvaliti moramo šmartinski pevski zbor, ki nam je prinesel slovensko pesem in v tem pravo slovensko življenje v senčnat gaj. Srečno izbrana igra, in res dovršena predstava naših igralcev je napravila najboljši utis, in nič ni motilo, da smo bili na prostem. Predsednik čitalnice g. A. Gmeiner je v lepih besedah pozdravil navzoče ter omenil na kratko pomen takih prireditiv v našem kraju. Govorila sta še gg. Rebek in Prekoršek iz Celja, ki sta povdarjala zlasti narodno osamosvoje in potrebo narodne vzgoje in izobrazbe v društvih. Zadovoljni smo bili z uspehom tega dneva ki so nam ga pripravili neumorno delavni prireditelji, ki so znali tudi v Vojniku doseči uspehe. Čast onim, ki so delali!

o Iz Št. Jurja ob J. ž. Ker so nekateri dragi naši sotržani razobesili na svojih hišah slovenske trobojnice in ker se je že v soboto in zvečer streljalo kakor ob času portarturskega obleganja, smo res mislili, da se bodo včeraj v Št. Jurju godile velike reči. Zato smo bili skoraj nemilo razočarani, ko smo videli shod na dvorišču za „katoliškim domom“. Nismo sicer natančno šteli udeležencev, pa veliko nad 200 jih ni bilo; „mladeničev“, med njimi dokaj mlečnozobih šolarjev, je bilo s kaplani vred dve tretjini, ostalo so bili stari možaki, ki so nam po shodu zatrjevali, da niso nič „zastpl“, kaj so jim gospodje na shodu „pridigali“. Bilo je zelo neprevidno, da so se klerikalci po Št. Jurju hvalili, da pride nad 2 tisoč mladeničev in da bodo pokazali, da tudi oni kaj „zmorej“, ne samo sokoli. Št. Jurčani so včeraj videli, kaj „zmorej“ klerikalci, navzlic marljivemu delovanju na vseh prižnicah v okolici, in so se samo veselo smejali. Ker nočemo klerikalcem delati krivice, bomo o shodu čisto objektivno poročali: Dr. Hohnjec je govoril o klerikalni organizaciji slov. naroda, neki pisar ali kaj enakega iz Ljubljane, ki baje čuje na ime Hočev, je v vsej svoji nezreli ljubljanski širokoustnosti ponavljal „Slovenčeve“ fraze o liberalnem učiteljstvu, imenoval slovenske sokole pijance, ponočnjake, zajce, ki se lahko skrijejo pred čuki, štafažo liberalnih advokatov, največje nasprotnike slovenskega naroda, itd. Nekateri navzoči šentjurski sokoli,

dasi kmečki fantje, ga niso smatrali vrednega niti jednega medklica. Kajti tako, neosnovane in v mlečnozobi nepremišljenosti izgovorjene psovke, katerim so asistirali in ploskali štirje „slovenski“ duhovniki, se govore pač le v kler. oštarijah in na — krščansko-socijalnih shodih. Dr. Hohnjec je smehljaje poslušal, kako gre klerikalna setev na Slovenskem v klasje... Neki Zabukošek iz Ponikve je govoril o ciljih mladeniške organizacije; žal, da je pozabil natančneje povedati, kaki so ti cilji. Bi mu bili tudi navzoči „liberalci“ prav hvaležni za poduk... Slavil je neprenehoma Luegerja, znanega krščansko-socijalnega slovonožrca na Dunaju. Dr. Hohnjca je sicer malo streslo, ko je to slišal, ker se je spomnil, da v sedanjih političnih razmerah ni ravno pametno slaviti Luegerja. Pogledal je pa po poslušalcih in se je takoj umiril in odpustil v svojem srcu ponkovskemu kolegi Ašiču, da je sestavil tako nepreviden govor. Nastopil je še katoliški akademik Ogrizek, kateri je ponavljal menda vsebino govorniških vaj kakih politikujočih četrtošolcev. Ako bi ne pogruntal duhovniške trditve, da stoji slovenski napredni visokošolci v framazonskih ložah in da si slovenski neklerikalni advokati pred l. 1906 niso upali delati „liberalne“ politike, bi človek kmalu ne prišel na „žmah“ vkljub vsemu primernemu respektu pred kler. akademiki, da je to tudi jeden visokošolec take sorte. Neki „orel“ iz Gaberja, katerega pa iz previdnosti niso predstavili, je v 10 besedah, ki bi mu bile kmalu navzlic lapidarni kratkosti ostale v grlu, napovedal boj celjskih „orlov“ proti „liberalistom, socijalistom in drugim anarhistom“. Šentjurske naprednjake je pozdravil Žličar in jih — razmeram primerno — prosil, naj milostivo poročajo o celi prireditvi v časopisu, v čemur mu drage volje ustrezamo. Končno je sramežljivo naznanil kaplan Žgank, da se bode ustanovil orel; nekdo je zaklical živijo, na kar se je kaplan očitajoče ozrl na njega... Po tem „vsporedu“ so tamburaši na razglašeni instrumentih eno udarili, pa je bil konec. Da smo do cela objektivni, moramo reči, da je škoda časa in denarja prirejati tako klavrne in prazne shode.

o Sestanek naprednih mladeničev in deklet se je vršil včeraj v Št. Jurju ob J. ž. Govorili in razmotrivali so o nalogah bodoče napredne slovenske mladinske organizacije na Spod. Štajerskem tovariši in tovarišice Ant. Oset, Lizika Gobčeva, Ferlež, urednik Lešničar iz Celja, Dobovišek, Verbič, Puncer, učitelj Čulek. Podalo se je premnogo krasnih misli in načrtov, pogovor je bil zelo zanimiv in podučen. Sestanka se je udeležilo nad 50 kmečkih fantov in deklet, Naš sestanek, četudi le slučajen, se je po bogati idejni vsebini in primernem, stvarnem razpravljanju prijetno razlikoval od klerikalne hujskarije v katoliškem domu. Po začrtani poti krepko naprej!

o Iz Slov. Gradea. Dr. Schelesnika, ki je deloval več let v graški bolnišnici, se je tukaj naselil.

v V Kamniških planinah od Grintovca do Ojstrice bode od 30. avgusta do 4. septembra lov na divje koze. Hribolazci se opozarjajo na to.

o Ljubezniv gost. Osemnajstletni krojač Konrad Gruber je bil prišel 30. maja iz Ruš v Razvanje k svoji omoženi sestri na obisk. Pri tej priložnosti je vzel iz njene omare 100 kron, da si je nakupil obleke. Šedaj je bil v Mariboru obsojen na 14 dni zapora; ker je še nekažnjen in dobrega slovesa, so mu odmerili tako nizko kazen.

o Iz Huma pri Ormožu. Pretečeni teden je umrla v Loperčicah vrla

kmetica-vdova Kata Plavec, stara 71 let. Vedno je bila skrbna in povsod priljubljena. V nedeljo je pa umrla na Humu, kjer že 5 mesecev ni bilo mrliča, občeznani oče Matjaž Kršnik, posestnik tukaj. Bil je 67 let star, delaven kot mravlja in je prevozil v mladosti mnogo vina iz naših krajev v sosedne dežele. Bil je čislán od starih in mladih, ker je pomagal vsakemu, komur je le mogel. Naj bi imel miren počitek za trudapolno življenje, to mu želijo domači in vsi drugi.

v Izkaz prispevkov za po toči poškodovane v ormoškem okraju. Iznos K 1571'58. Darovali so nadalje: Zveza slov. učiteljev in učiteljic po naduč. Gnusu 50 K, dr. Vek. Kukovec, odv. Celje 20 K, dr. Jurij Pačko odv. Krško 20 K, Josip Štajer Studenci 20 K, Neimenovan Rateče 2 K, Tržaška hranil. in posojilnica v Trstu 30 K, Klinc A. Gor. Polje 6 K, Posojilnica v Trbovljah 20 K, Jakob Zdravec, velep. in paromlinar Središče 40 K, Anton Ploj ckr. notar Črnomelj K 20. Posojilnica za ilirsko-bistriški okraj, Trnovo 10 K, Peter Veselič brijač Ljutomer nabral o priliki desetletnice kmet. Zadruga Cven 8 K, — vkup K 1817'58. K zadnjem izkazu popravljamo, da je okrajna posojilnica v Ljutomeru darovala 30 K ter dr. Grošman 10 K, vkup 40 K. Preteklo nedeljo pripeljali so vrli Središčani tri voze različnih živil v Ormož katere so pri slov. okoliški šoli med ljudstvo razdelili. Proseč slavno občinstvo, da se ponesrečencev spomni v čim največjem številu, izrekamo dosedanjim darovaljem najprizrečnejšo zahvalo. Za pomožni odbor: **Dr. I. Omulec.**

v „Eine windische Universität!“ Tako kliče „Marburger Zeitung“ in nadaljuje: V torek se začne v bodočem vsenčilškem mestu Ljubljani porotno zasedanje. Med sedmimi slučaji je eden umor zakonca in štirje uboji. Ista slika vsako leto. In taki ljudje hočejo univerzo! Pa so res nemčurski možgani čisto zvođeneli. Taka doslednost in logika! Mi mislimo, ravno radi tega bi bilo treba domače univerze in šol, da ne bi ljudstva okuževala nemška „kultura“. Sicer pa mislimo, da je nemško ljudstvo dokaj bolj propalo, ljudstvo, ki ima po svetu morda 40 univerz na razpolago, katerega cvet pa je deloma slabši kot največje propalice zatiranega našega naroda. Ne izzivajte dokazov!

d Tatvina v Mariboru. Kleparju Wiedemann v gledališki ulici je bilo od srede julija do 25. avgusta iz podstrešja ukradenega mnogo blaga. Vešanico so tatovi strli in odnesli polagoma blaga za 600 K.

d Dirka v Mariboru. Sredo večer se je dogovorilo nekaj mariborskih nemškutarjev, da bodo dirkali za stavo v Lembah. O tej dirki poroča „Arbeiterwille“ tako-le: „Sredo večer so nekateri prevzetni nemški nacijonalcí leteli za stavo v Lembah. Prišedši tja, so se zbrali pri „Jägerwirtu“, kjer so kmalu pričeli strahovito hajlati. Nena doma pa so hajlanje prenpili „živio“-klici s ceste. Nato se je polastilo hajlačev strašno razburjanje in takoj je vse šlo iskat kričača. Ni trajalo dolgo, pa so našli kričača, ali ne samega, ampak tudi on je imel spremstvo. Po hajlanju je nastalo „kajlanje“. (Heilerei-Keilerei.) Boj se je razvnel na vsej črti. Kdo je dobil več batin, se ni utegnilo dognati, samo toliko je znano, da so mariborski dirkači uprizorili novo dirko v Maribor.“

v Iz Brucka ob Muri. Knjigovodja veletržca in tovarnarja šampanjca Antona Cerovac v Brucku ob Muri, imenom August Richter, blizu 50 let star, baje vdovec, ki je imel ljubimsko razmerje s 17 letno Frido Kargl, hčerjo knjigoveza v Brucku, je s svojim izvan-

rednim, vsestranskim športom vzbudil pri svojem kruhodajalcu sum nepoštenosti, kajti imenitno življenje ter šport Richterjev je dozdnevno več stalo, nego je znašala njegova plača. — Cerovac je dal Richterju par dni dopusta, medtem pa je knjige pregledaval in baje dognal, da je Richter 24.000 K poneveril. Ko se je včeraj večer vračal Richter s svojega potovanja so prijeli orožniki njega in njegovo mladostno ljubico na kolodvoru, ter jih oddali c. kr. sodniji v Brucku.

o „Sedanfelder“ hodo praznovali mariborski Nemci dne 2. septembra. Govoril bode zopet protestantski župnik Mahnert. Ko bi se Slovenci tako pregrešili, kakor se navadno taki govorniki ob teh prilikah, bi naščuli takoj državnega pravdnika na nas radi veleizdaje.

o Dopolnilno volitev v komisijo za pridobinski davek prvega in drugega razreda meni predsedstvo graške obrtne in trgovske zbornice povzročiti dne 18. septembra. Namerava se enoten volilni imenik za celo Štajersko.

o Ravnatelj graške realke, dr. Fr. M. Mayer, je stopil po 41 letnem službovanju v pokoj. On je pisal znano knjigo „Zgodovina Avstrije s posebnim ozirom na kulturno življenje“ in znamenito delo o deželi Štajerski.

Kranjske novice.

z Tudi priznanje. „Slovenec“ zadnje dneve po barnumsko bobna za udeležbo „krščanskih“ učiteljev na slomškarskem shodu na Brezju. Da fraz in bombastičnih primer in meglenih farbarij kar mrgoli v teh pozivih — kdo bo to „Slovenčevim“ redakterjem zameril. V soboto imajo članek: „Slovenski krščanski učitelj na dan!“ kako poetično! V tem članku stoji med drugim: „Mi, ki smo združeni v „Slomškovi zvezi“, hočemo dobro sebi.“ Da, da, to smo že takrat trdili, da so vsi Slomškariji to postali ne iz preprišanja, ampak iz kruhoborstva. Hvaležni smo Vam za to priznanje! Slomšek bi se v grobu obračal, ko bi videl, kako egoisti in koristolovci izrabljajo njegovo ime.

z Volitve v dolenjskih mestih. Dne 31. t. m. se vrši v dolenjskih mestih dopolnilna deželnozborska volitev za Plantanov mandat. Naprednjaki so prvotno nameravali kandidirati novomeškega odvetnika dr. Šegula, ki pa se je odpovedal; zato je stranka sedaj proklamirala za kandidata sodnika v Ribnici, Fr. Višnikarja, ki je svoj čas že bil poslanec. Klerikalci v „Slov.“ izjavljajo, da se ne udeležijo volitev, in sicer baje zato ne, ker so volilni imeniki krivično sestavljeni. Klerikalci namreč v nasprotju z besedilom zakona hočejo, naj bi s trgi in mesti volile tudi okoliške vasi raznih trgov in mest. Ker so te po večini klerikalne, bi bilo klerikalcem upati na zmago. Ker pa je upravno sodišče razsodilo, da bi to ne bilo v smislu zakona, v trgih in mestih samih brez pripadajočih vasi pa je za klerikalce grozdje prekislo, so našli v tej „krivičnosti“ dober vzrok, da se izgovorijo zaradi neudeležbe. Vedo namreč dobro, da, če bi se vrgli v volilni boj in bi propadli, bi jim to precej škodovalo. Zato pa zdaj groze, da mandata Višnikarjevega in vseh drugih mestnih poslancev v deželnem zboru ne bodo pripoznali (verificirali.)

z Deželno električno centralo namerava zgraditi kranjski deželni odbor in je pooblastil za proizvodbe tozadevno „Splošno električno družbo Union“, ki ima v Ljubljani zastopnika inženirja Dušana Serneca.

z Slovensko gledališče v Ljubljani. Iz pisma, ki je je priobčil ravnatelj slovenskega gledališča v Ljub-

ljani g. Fr. Govekar v hrvatskih listih, razvidimo, da se bo zanaprej gojila v prvi vrsti domača, t. j. slovenska, hrvatska, sploh slovanska dramatika in opera in da se ne bo dajala prednost nemški. Tako je prav! Pa seveda se zopet ne sme iti predaleč in se ne sme popolnoma pustiti izpred oči umetniški vidik.

z Ponesrečeni dr. Stojc se v ljubljanski deželni bolnišnici počuti vedno bolje. Raz levo roko so mu že vzeli obvezo, raz desno, ki je slabša, mu jo vzamejo ta teden. Upati je, da zapusti sredi oktobra zdrav bolniško postelj.

z Za župana v Krškem je izvoljen g. Ivan Jerman. Dozdajni župan g. dr. Romih je ponovno izvolitev odklonil.

z Značilno! Ljubljanski „Slovenec“ ni hotel sprejeti inserata po pokojnem prelatu Ivanu Rozmanu; inserat so hoteli dati v list šentjakovski farani, in je stalo v njim med drugim: „Ž njim (z Rozmanom) se je zopet skrčila že itak redka vrsta vzor-duhovnikov, ki žive le svojemu poklicu.“ — Da je gospode pri „Slovencu“ to zbudilo, radi verjamemo!

z 20. september — narodni praznik. V „Slov. Narodu“ predlaga nekdo, naj se proglasi 20. september za narodni praznik in naj so ta dan v Ljubljani vse trgovine zaprte.

z Odlikovanja. Cesar je pedelil deželnemu šolskemu nadzorniku gosp. Franu Levcu red železne krone tretjega razreda, realčnemu profesorju dr. Jožefu Binderju je pa podelil naslov šolskega svetnika.

z Na Brezjah predava na Slomškovi komediji tudi dr. I. Bezjak iz Ljubljane, nekda profesor na učiteljski v Mariboru. „Gorenjec“ pripominja, da upa postati c. kr. dež. šolski nadzornik. Da, da, značaj!

Pogozdovanje kranjskega Krasa. Komisija za pogozdovanje Krasa na Kranjskem je izdala za l. 1908 poročilo, iz katerega je razvidno, da je imela 546.401 K 33 vin. dohodkov in 543.751 K 46 vin. stroškov. V l. 1908. se je nanovo zasadilo 120'82 ha (leta 1907 104'80 ha). Porabilo je 892'600 sadik, največ črnih borov in smrek. V službi komisije je 6 gozdnih čuvajev.

z Volitve za obrtno sodišče v Ljubljani. S l. decembrom t. l. se ustanovi v Ljubljani obrtno sodišče in se vrše volitve prisednikov in namestnikov v prvi polovici novembra.

z Kranjski deželni zbor bode sklican menda na 23. septembra.

Meja med Kranjsko in Hrvaško je na nekaterih mestih preporna, in sta največja taka preporna okoliša Žužemberk ob metliškem in Mirandol ob črnomaljskem sodnem okraju. Sedaj se hoče konečno doseči jasnost v tem vprašanju in se bodo vršile obravnave za vsak preporni kraj. Prva obravnava je bila za preporni svet med Prezidom in Drago pri Novem kotu dne 27. t. m. Komisija je bila sestavljena iz obeh državnih polovic.

z Triglavski dom na Kredarici se otvori 8. septembra t. l.

Koroške novice.

v Žalosti za očetom umrla. Včeraj jutro je umrl v Brežah umirovljeni poštni uradnik Baumgartner. Njegova hči Alojzija je tako togovala, da se je s samokresom obstrelila. Njeno stanje je brezupno.

v Za podljubeljski delavski dom je priobčil zadnji „Mir“ poziv na Slovence, naj se jih oglasi tisoč, ki vpošljejo za ta dan vsak po 5 kron. Prispevki se naj pošiljajo na naslov: Ivan Kolenc, Mohorjeva tiskarna Celovec (Vetrinjsko obmestje 26) z opombo: za podljubeljski delavski dom.

v Narodna šola v Št. Rupertu pri Velikovu. V jeseni se bodo na šoli izvršile nekatere spremembe, da bo pouk olajšan. Otroci se bodo razdelili; od četrtega razreda je poverjen g. učitelju Pesku, dekliški oddelk oskrbujejo še nadalje šolske sestre. Šolski vodja ostane še zanaprej župnik Treiber.

v Klasične trditve si dovoljuje vsekakor celovski „Mir“. V zadnji številki slovesno zatrjuje: „Koroško slovensko ljudstvo in dr. Brejca sta zdaj ena sama oseba“. Pričakali bomo še gotovo, da bo „Mir“ istotako slovesno zatrnil: „Koroško slovensko ljudstvo je danes perzonificirano v osebi dr. Brejca in dr. Brejca je koroško slovensko ljudstvo“. Da, da, kaditi si damo!

v Državna železnica in slov. jezik. S 1. avg. t. l. se je na progi drž. železnice Beljak-Področica otvorilo postajališče v vasi Šteben. Dasi so na sosednjih postajah dvojezični napisi in je krog imenovanega postajališča zgolj slovensko prebivalstvo, je kkr. ravnateljstvo drž. žel. dalo na tem postajališču napraviti samonemške napise. Nekateri prebivalci so napravili vlogo s prošnjo, da se napravijo dvojezični napisi, a ravnateljstvo je prošnjo zavrnilo, češ da je občinski urad prosil izrecno le za imenovanje postaje „St. Stefan — Mallestig“. To je seveda dobrodošel izgovor, ki pa ne bo držal, ker mora kkr. ravnateljstvo državnih železnic tudi samo imeti toliko razsodnosti, da ve, skozi kake kraje vozijo njeni vlaki. Upamo, da bo železniško ministerstvo, kamor so se Slovenci pritožili toliko pravično, da bo gospode v Beljaku poučilo o njihovih dolžnostih in o taktu nasproti slovenskem prebivalstvu.

v Župnija Št. Ilj ob Dravi. O zadnji suspenzije župnika Českyja smo že obširno poročali. Stvar je še danes v enakem štadiju. zadnji „Mir“ poroča zopet o zadevi in poziva prebivalstvo, naj spregleda in se ne da voditi na kriva pota. Župniku Českem pa grozi, če se bo do skrajnosti upiral, da nima nobene milosti pričakovati. Članek je bil očitno inspiriran od višjih cerkvenih krogov v Celovcu.

v Škandalozno postopanje. Celovski „Mir“ poroča sledeči naravnost v nebo vzijoči slučaj: Selska občina je izvojevala za vse koroške občine zlato pravico, da mora deželni odbor sprejemati slovenske vloge občinskih uradov. Ugnala je pri tem boju vse oblasti, deželni odbor, državno sodišče in upravno sodišče! In v to občino pride čudak Grabmayr, ki je ob enem okrajni glavar, ter odstavi ustmeno na mah izvrstnega, poštenega, slovenskega, krščanskega načelnika krajnega šolskega sveta! Zakaj? Ker nemški ne zna, ker se v starosti nemški ne uči, ker ni mogel reševati nemških vlog okrajnega šolskega sveta, kateremu na čelu stoji okrajni glavar Grabmayr! Seveda je mogel te le storiti na podlagi takega dovoljenja ali ukaza vlade! Seveda to stori sedaj v počitnicah — kakor lisica, ki ponoči vdere. Sedaj ko parlamenta ni. Šest mesecev ležijo pritožbe Selanov že v kakih predalih vlade in se ne rešijo. — Kot odgovor na to naravnost birokratsko drznost sklicuje pol. društvo v Celovcu javen ljudski shod v Sele za 5. sept. t. l. z dnevnim redom: Šola v Selah.

Primorske novice.

a Občinski odbor v Pulli je v svoji zadnji seji sprejel predloge, da se kupi Dejakovo posestvo za občinsko italijansko gimnazijo in da se pospeši podeljenje pravice javnosti temu za-

vodu. Za te predloge sta glasovala tudi oba zastopnika mornarice, za katera so šli Slovani pri zadnjih občinskih volitvah v boj, vključno temu, da jima je znano, da je Pula po večini hrvatska in slovenska.

a Akad. fer. društvo „Istra“ je imelo 14. t. m. občni zbor v Voloski ob veliki udeležbi. Pretečeno leto je priredilo 15. predavanj in ustanovilo 3 javne ljudske knjižnice z 1103 knjigami. V zalogi ima 1320 knjig. Društvo se je po okoliših organiziralo v odseke.

a Morilec Nanut. Ničnostno pritožbo na smrt obsojenega Antona Nanuta, ki je v Št. Andražu umoril svojo ljubimko Marijo Pavlin, je kazensko sodišče zavrglo, priporočilo pa ga je cesarski milosti.

a Velika delavska slavnost se vrši 5. septembra v Ajdovščini. Priredi jo tamošnja podružnica Nar. Del. Org. v zvezi s tržaškimi organizacijami. Iz Trsta se popeljejo tja s posebnim vlakom 4 društva korporativno z zastavami. Slavnost obeta biti sijajna in bo gotovo jako okrepila N. D. O. v Ajdovščini.

a Iz politične službe. V ministerstvo za notranje zadeve je poklican namestniški svetnik v Trstu Ivan Krekich Strassoldo pl. Trčuland.

a „Vrdeljski Sokol“ pri Sv. Ivanu v Trstu priredi 5. septembra prvi javni nastop.

a Občinska realna gimnazija v Voloskem s hrvatskim učnim jezikom se otvori začetkom novega šolskega leta.

d Šolskim ravnateljem je imenovan Anton Berginec, nadučitelj v Sežani in podpredsednik „Zaveze avstr. jugoslov. učit. društev.“

d Iz sodnijske službe. Dr. Jakob Orbanič, svetnik deželnega sodišča v Trstu, je imenovan za svetnika višjega deželnega sodišča istotam.

d Sistematično ljudsko-izobraževalno delo upelje slov. akad. ferijalno društvo „Balkan“ v Trstu. Osnovalec se je v zvezi s tamošnjim učiteljskim društvom poseben odbor. Oglasilo se je že mnogo predavateljev. Predavanja se bodo vršila po vzoru dunajskih ljudskih visokih šol.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Hmeljski trg v Žalecu.

d Žalec, 30. avgusta. Kupčija žitvahna. Kupci osobito iz Bavarskega še vedno prihajajo, kupuje se že male partije po 320 K 100 kg.

Demonstracije proti Čehom na Dunaju.

a Dunaj, 30. avg. V petnajstem okraju so imeli Čehi velik shod z gledališko predstavo. Nemci so jih zopet napadli. Čehi so se pomaknili tekom časa do svoje „Založne“ v Mariahilfstrasse, Nemci so razbili stekla, a Čehi so metali iz Narodnega doma na nje krožnike, steklenice, kupice in vse, kar jim je prišlo v roke. Nemci so udrli v poslopje. Policija, ki je morala uposeči radi splošnega pretepa, je ločila obe stranki. Prišlo je tudi vojaštvo. Več jih je bilo aretiranih.

Sklicanje deželnih in državnega zbora.

v Praga, 30. avg. „Narodna Politika“ javlja iz Dunaja, da bodo deželni zbori sklicani vsekakor še le 22. ali 23. septembra, med temi tudi češki deželni zbor. Čez eden teden, 5. oktobra, pa se sestane državni zbor.

Češki klerikalni shod.

v Kraljev Gradec, 30. avg. Včeraj je bil tu otvorjen peti češki katoliški shod, katerega se je vdeležilo več škofov. Bil je navzoč nadškof praški, olovaški, lvoški in več državnih in deželnih poslancev, med temi Hruban, ki je pozdravil navzoče, češ da bodo katoliški Čehi vedno stali za svojo katoliško stvar proti sovražnikom.

Cesar pri slavnostih na Tirolskem.

z Inomost, 30. avgusta. Cesar je pri svojem odhodu iz Inomosta izrazil svojo pohvalo prireditvi, zlasti je paskavo omenil patrijotizem, ki je našel tako krasen izraz.

z Bregenca, 30. avgusta. Danes ob 12. uri je govoril cesar pred ljudstvom, ki ga je neizrekljivo navdušeno pozdravljalo.

Dogodki na Grškem.

z Atene, 30. avgusta. Oficijelna nota grška veli, da ni bil red nikjer kaljen. Novo ministerstvo je sestavljeno in vojaštvo se je po zadobljeni amnestiji vrnilo v vojašnice. Navdušenje med vojaštvom je bilo splošno.

Zrakoplovni teden v Reimsu.

v Betheny, 29. avg. Bleriot se je danes ob 11, ko se je neoficijelno vozil, ponesrečil in prepeljali so ga v avtomobilu k tribunam. Nesreča se je zgodila, ker je eksplodiral motor. Aparat je popolnoma zgorel. — Bleriot je nalahko ožgan na levi roki in obrazu. Oči so pa zdrave. Breguet je padel s svojim aparatom na tla. Burtyš je dobil prvo ceno za hitrost, ker je v 26 minutah 40¹/₅ sekundah preletel 40 kilometrov.

Zeppelin III.

z Berolin, 30. avg. Zračna ladija „Zeppelin III.“ je nastopila ob 11²⁴ svoje pot nazaj.

z Berolin, 30. avg. Zračna ladija „Zeppelin III.“ se je zopet ponesrečila. Del prednjega propelerja se je zadel ob prvi del ladije, v njen gredelj in ona je začela padati. Pri Pelplinu se je spustila k tlom.

Obrambni vestnik.

Slovenjegraška Ciril-Metodova podružnica je povzročila dne 22. t. m. v Podgorju dobro uspešno prireditev. — Kljub neugodnemu vremenu in povsem nepotrebnemu nasprotovanju od gotove strani, se je zbralo okrog 150 ljudi, ki so z zanimanjem sledili veseličnemu programu. — Pohvaliti moramo naše igralce, saj vemo, da ni navadno preveč hvaležno igrati o podobnih prilikah in se zadovoljiti z igrami, kakoršne pač imamo Slovenci na razpolago za naše male odre po vaseh in trgih. — O pomenu Ciril-Metodove družbe z ozirom na nemška napadalna društva „Südmarko“ in „Schulverein“ so prav dobro govorili gg. Šalamun, Tanjšek in Šmid. Delavni slovenjegraški podružnici želimo le, da priredi še več tako lepih, poučno-zabavnih prireditev.

a Ustanovni občni zbor Ciril-Metodove podružnice na Planini se vrši dne 5. septembra.

iz Slovenske Bistrice. V dobrohotnem poročilu o nedeljski naši slavnosti poroča „Slov. Gospodar“ hudo zmedeno ter ve povedati tudi nekaj o „netaktnem govoru“ g. potov. učitelja Prekoršeka iz Celja. Mi pa opozarjamo nato klerikalno strankino vodstvo, — saj nam nasvetuje „Straža“, da se naj v podobnih zadevah obračamo naravnost na vodstvo — naj pazi bolj na tiste svoje ljudi, katerim je zaupalo to veliko nalogo, da motijo narodne prireditve, da se ne bodo poprej preveč „korajže“ napili — zlasti je to nevarno pri nas, ko je vince res sladko in močno. To nam boste vendar verjeli, da če se pokaže potem tak „korajžen“ gospod na narodni slavnosti, da že samo to ni ne taktno, niti taktno. V vročih popoldnevih in v času dobre

vinske letine so pri ljudskih veselicah s takimi ljudmi veliki križi in težave — torej lepo molčite gospodje in napačajte naše narodno delo drugič bolj srečno in bolj trezno!

v 200X1000! Za obrambni sklad sv. Cirila in Metoda so se priglasili zopet sledeči: 334. Narodni pipčarski klub pri sv. Jakobu v Trstu. 335. Vedlin A., tajnik mestne hranilnice v Kamiku. 336. Schrey Alojzij, višji poštar in veleposelnik na Jesenicah. 337. Plešivčnik Ana v Pliberku na Koroškem. 338. Štekar Štipko v Ajdoščini. 339. Luznar Fran, nadučitelj v Primskem na Kranjskem. 340. Slov. akad. društvo fer. „Balkan“ v Trstu. 341. Posojilnica v Gornji Radgoni. 342. „Efem“ v Gradcu. — Najiskrenejša zahvala vsem priglascem, posebno pa onim, ki so tudi že vposlali svoje zneske!

Po svetu.

a Tolstoj pred sodiščem. Proti Tolstoku je vložena tožba radi zločina proti varnosti države, kojega je zakrivil s širjenjem anarhistovskih spisov.

a Nesreča v rudniku. V Mehiki je v srebrnem rudniku Matchuala padlo dvigalo v globino; 15 mrtvecev so že izveli, 30 jih je še notri.

a Roseggerjev fond se je pomnožil do sedaj za 400. darilo.

Tržne cene.

28. avgusta.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 28. avgusta:

Danes je bila tendenca medla; pri tem so cene nazadovale.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 26[—], nova kampanja K 23³⁰. Tendence mirna. — Vreme: na dež.

Sladkor. Trst, 28. avgusta: Centrifugal Pilés prompt K 31 do K 31³/₄, za november-marec K 28⁷/₈ do K 29⁵/₈. Tendence mirna.

Budimpešta, 28. avg. Pšenica za oktober K 13⁵⁵, pšenica za april K 13⁶⁶, rž za oktober K 9⁶³, oves za oktober K 7³³, koruza za avgust K —, koruza za maj K 7¹⁴, ogrščica za avgust K —.

Pšeničnih ofert dovolj, kupčija povoljna, tendenca mirna; prekup 70.000 meterskih stotov, efektivna pšenica 5 v ceneja. Drugo mirno.

Budimpešta, 28. avg. Svinjadt: ogrske stare, težke — do — v., mlade, težke 140 do 142 vin., mlade, srednje 140 do 144 vin., mlade, lahke — do — vin.; zaloga 28.817 komadov. Pri-gnana 420 kom., odgnana 450. Ostalo: torej 27.787 komadov. — Tendence: trdna.

Loterijske številke.

Trst, 28. avgusta 1909: 83, 50, 12, 90, 79.
Linc. „ „ „ 74, 30, 36, 24, 53.

I ali 2

učenca

za trgovino mešanega blaga iz boljše hiše, zmožna slov. in nemškega jezika sprejme takoj J. Laurič na Vranskem.
414 5-3

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstne obleke za gospode. — Velika zaloga blaga na razpolago. 39 51—31

Cene nizke. — Postrežba točna.